Lieta Nr.C31315513

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2014.gada 26.martā

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa:

tiesnese E. Stelte-Auziņa,

rakstveida procesā izskatīja civillietu BIGBANK AS Latvijas filiāles maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 6.februārī BIGBANK AS Latvijas filiāle (turpmāk tekstā – prasītāja) cēlusi maza apmēra prasību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā pret /pers. A/ (turpmāk tekstā – atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1720., 1722., 1756.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765., 1943. un 1945.pantu, Civilprocesa likuma 1.pantu, 26.panta pirmo daļu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 41.panta pirmo daļu, 127.panta pirmo daļu un 195.pantu, Komerclikuma 20.panta otro daļu.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja galveno parādu Ls 500,00, līgumiskos procentus Ls 75,25 un līgumsodu Ls 424,75, kopā Ls 1 000,00, kā arī piedzīt no atbildētāja tiesas izdevumus – valsts nodevu Ls 150,00 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30, un atzīt prasītājai tiesības saņemt no atbildētāja sešus procentus gadā no nesamaksātās aizdevuma summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Prasības pieteikumā norādīts, ka AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" un atbildētājs 2008.gada 1.oktobrī noslēdza Aizdevuma līgumu Nr.0808630/45ps par aizdevuma Ls 1 000,00 apmērā izsniegšanu. 2010.gada 31.decembrī AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" un prasītāja noslēdza Biznesa pārdošanas līgumu Nr.6.2.3/1, saskaņā ar kuru prasītāja uzņēmuma pārejas rezultātā kļuva par Aizdevuma līguma Nr.0808630/45ps pusi, pilnībā aizstājot AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" un pārņemot tās tiesības un pienākumus pilnā apmērā.

2009.gada 7.janvārī prasītāja vienpusēji atkāpās no līguma un pieprasīja no atbildētāja parāda samaksu, jo atbildētājs nebija izpildījis savu saistību un maksājuma termiņa nokavējums pārsniedza 30 dienas. Atbildētājs savu saistību nav izpildījis.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta noteikumiem 2013.gada 11.februārī atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums un noteikts termiņš rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai, izskaidrojot atbildētāja tiesības. Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus par prasību tiesai nav iesniedzis. Prasības pieteikums nosūtīts uz prasības pieteikumā norādīto atbildētāja dzīvesvietas adresi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmajai daļai, tiesa atzīst par iespējamu izskatīt prasību rakstveida procesā, jo puses likumā noteiktajā kārtībā par procesu ir informētas, tostarp, atbildētāju informējot ar publikāciju laikrakstā „Latvijas Vēstnesis", ka sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā 2014.gada 26.martā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījums vai

iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civillikuma 1587.pants paredz, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

Lietā nepastāv strīds par to, ka puses 2008.gada 1.oktobrī noslēdza Aizdevuma līgumu Nr.0808630/45ps par aizdevuma 711,44 *euro* jeb Ls 500,00 piešķiršanu.

Ar Līgumu Nr.0808630/45ps un tam pievienoto maksājumu grafiku pierādīts, ka prasītāja apņēmās izsniegt atbildētājam naudas līdzekļus, savukārt, atbildētājs apņēmās savlaicīgi atdot naudas līdzekļus. Ar savu parakstu uz Līguma Nr.0808630/45ps atbildētājs ir apliecinājis, ka ir iepazinies un piekrīt līguma noteikumiem, aizdevuma atmaksas ikmēneša kartībai un noteiktajiem termiņiem.

Ar 2013.gada 24.janvāra Izrakstu no 2010.gada 31.decembra Biznesa pārdošanas līguma Nr.6.2.3/1, kas noslēgts starp AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" un prasītāju, pierādīts, ka prasītāja pārņēma saistības, kļūstot par kreditoru/vai īpašnieku uz tiesību pēctecības principu pamatiem un turpinot biznesu ar tādām tiesībām un pienākumiem, kādas un/vai būtu pārdevējai.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka prasītāja ir ieguvusi prasījuma tiesības pret atbildētāju, kas izriet no 2008.gada 1.oktobra Aizdevuma līguma Nr.0808630/45ps.

Saskaņā ar Civillikuma 1425.pantu, katra saistība jāizpilda pilnā apmērā, un nevienu nevar piespiest apmierināties tikai ar kādas saistības daļas izpildījumu. Saskaņā ar Civillikuma 1512.pantu, pie katra saistību līguma būtības pieder savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm divpusējos līgumos.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo. Lietā nav gūti pierādījumi, ka atbildētājs būtu izpildījis savas, ar iepriekš minēto līgumu uzņemtās saistības, tādejādi, no atbildētāja piedzenams pamatparāds 711,44 *euro* apmērā.

Civillikuma 1756.pantā ir noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Puses ar Aizdevuma līguma galvenajiem noteikumiem pielīgušas aizņēmēja pienākumu maksāt prasītājai procentus – 36,01%, no aizdevuma summas. Ar līguma 3.1.punktu aizņēmējs apņēmies maksāt aizdevuma procentus par aizdevuma izmantošanu saskaņā ar maksājumu grafiku.

Atbilstoši Civillikuma 1753.pantam ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.pants) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1757.pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Savukārt Civillikuma 1946.panta pirmā daļa noteic, ka procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai, ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Pie šādiem apstākļiem, atzīstams, ka, saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, no atbildētāja piedzenami procenti 107,07 *euro* apmērā.

Atbilstoši Civillikuma 1716.pantam, līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Savukārt, Civillikuma 1652.panta 3.punkts noteic, ka parādnieka nokavējums iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar līgumu.

Lietā nav strīda, ka līgumā noteiktajā termiņā atbildētājs aizdevuma maksājumus nav veicis, tādējādi pieļaujot nokavējumu, kādēļ viņam, atbilstoši līguma 6.3. un 6.5.punktam, ir pienākums maksāt līgumsodu. Prasītājs līgumsodu ir aprēķinājis Ls 424,75 apmērā par laika periodu no 2009.gada 18.janvāra līdz 2013.gada 24.janvārim. Tā kā atbildētājs pieļāvis līgumsaistību nepienācīgu izpildi attiecībā uz maksājumu veikšanu, tiesa atzīst, ka ir pamats līgumsoda piemērošanai.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.panta otro daļu, līgumsoda apmērs nav ierobežots, tas konkrētajā gadījumā ir ticis ierobežots ar pamatparāda apmēru pušu noslēgtajā līgumā, taču tas neizslēdz līgumsoda apmēra vērtēšanu, ievērojot Civillikuma 1.pantā noteikto labas ticības principu, samērīguma principu. Uz šādu tiesas pienākumu norādīts judikatūrā, un konkrēti – Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr. SKC-212/2008.

Judikatūrā atzīts, ka jautājums par līgumsoda apmēru izlemjams tiesas ieskatā saskaņā ar Civillikuma 5. pantā noteikto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212/2008, 2009. gada 20. maija spriedumu lietā Nr. SKC- 161/2009). Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2008. gada 14. maija spriedumā lietā Nr.SKC-3212, arī 2011.gada 12.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-25/2011, atzinis, ka līgumsodam ir akcesoras saistības raksturs un, neraugoties uz Civillikuma 1587.panta kategorismu, arī tā piemērošanai var būt izņēmumi (..). Gadījumos, kad no lietas apstākļiem secināms, līgumsods pēc tā apmēra, salīdzinot ar iespējamiem pārkāpuma izraisītajiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši vispārējiem sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principiem, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principiem.

Izvērtējot līgumsoda samērīgumu, tiesa atzīst, ka līgumsodam konkrētajā gadījumā ir izteikti sodošs, nevis zaudējumu atlīdzinošs raksturs. Tiesa atzīst, ka līgumsods šādā apmērā nav samērīgs un ir pamats tā samazināšanai līdz tiesas ieskatā saprātīgam apmēram.

Turklāt judikatūrā kā kritērijs līgumsoda apmēra vērtēšanai norādīta kreditora kavēšanās celt prasību, tā veicinot līgumsoda pieaugumu (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 8.decembra lēmums lietā Nr. SPC-259/2010, Latvijas Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 9.novembra lēmums lietā Nr.SPC-63/2011). Konkrētajā gadījumā saistības izpildes nokavējums iestājies jau 2009.gada 18.janvārī. No lietas materiāliem redzams, ka prasība par parāda un līgumsoda piedziņu tiesā celta 2013.gada 6.februārī, kā rezultātā līgumsods ir aprēķināts par vairāk kā divpadsmit mēnešu nokavējumu. Tiesa atzīst, ka, lai arī līgumsoda mērķis ir sodīt saistības pārkāpēju, līgumsods nevar būt nesamērīgs un netaisnīgs un nevar kļūt par otras puses peļņas

avotu.

Tiesa atzīst, ka atbildētājs nav rīkojies labā ticībā, jo saistības nepildīja, parāds nav atmaksāts, atbildētājs nav norādījis uz tādu apstākļu pastāvēšanu, kas liecinātu, ka atbildētājs nav pieļāvis nokavējumu vai būtu atsvabināms no neizdevīgām nokavējuma sekām, saskaņā ar Civillikuma 1656.pantu vai 1657.pantu. Tiesa atzīst, ka nav pamata atbrīvot atbildētāju no pienākuma ciest līgumsodu vispār, jo tādā gadījumā atbildētājs netiktu motivēts nokārtot savas saistības atbilstoši līguma noteikumiem un netiktu ievērotas prasītājas tiesības saņemt atlīdzinājumu par samaksas kavējumu un tiktu pārkāpts pušu līdztiesības princips par labu atbildētājam.

Tiesa atzīst, ka līgumsods piedzenams 10 % apmērā no galvenā parāda summas, līdz ar to prasījums par līgumsoda piedziņu ir apmierināms daļēji. Atbilstoši prasītāja iesniegtajam galvenā parāda aprēķinam, piedzenamā līgumsoda 10 % no galvenā parāda summas apmērs ir 60,44 *euro*, bet prasība par līgumsoda 543,92 *euro* apmērā piedziņu – noraidāma.

Atbildētājs iebildumus pret prasībā minētajiem apstākļiem nav izteicis, noslēgtā līguma tiesiskumu un parāda aprēķinu nav apstrīdējis. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādītos apstākļus – faktu, ka atbildētāja līgumā pielīgtās saistības nav izpildījusi un kredītu noteiktajos termiņos nav atmaksājusi, jo, saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1763.panta 1.punktam nosakāms, ka procentu pieaugums apstājas, kad nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis aizdevuma summas lielumu. Civillikuma 1765.panta ceturtā daļa nosaka, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Bet, ja noliktajā termiņā nesamaksā procentus vismaz par gadu, tad pēc kreditora pieprasījuma par viņam pienākošos procentu summu aprēķina likumiskos procentus par minēto termiņu. Tiesa atzīst, ka nosakāmas prasītāja tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei, saņemt no atbildētāja likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no parāda pamatparāda summas.

Kā izriet no Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas, apmierinot prasību, no atbildētāja par labu prasītājam piespriež tā samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (..).

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir 878,95 *euro* (711,44 *euro* + 107,07 *euro* + 60,44 *euro* = 878,95 *euro*) līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktam un 35.panta pirmās daļas 1.punktam, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama pēdējās samaksātā valsts nodeva par prasību 131,84 *euro* apmērā. Tāpat no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tās samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro* (par prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu).

Tādējādi kopā no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi 136,54 *euro*.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kurus nesedz prasītājas iemaksa 5,39 *euro* apmērā piedzenami no atbildētāja valsts labā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195., 204.^{1} un 250.^{25}pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu Igaunijā reģistrētajai AS „BIGBANK", kuru Latvijas Republikā pārstāv „BIGBANK AS Latvijas filiāle", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, galveno parādu 711,44 *euro* (Ls 500,00), līgumiskos procentus 107,07 *euro* (Ls 75,25), līgumsodu 60,44 *euro* (Ls 42,48) un tiesas izdevumus 136,54 *euro* (Ls 95,96), kopā 1 015,49 *euro* (viens tūkstotis piecpadsmit e*uro* un 49 centus) (Ls 713,69 – septiņi simti trīspadsmit lati un 69 santīmi), nosakot, ka piedzītie naudas līdzekļi samaksājami „BIGBANK AS Latvijas filiāle", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, norēķinu kontā LV18HABA0551030099860, AS „Swedbank".

Prasību daļā par līgumsoda 543,92 *euro* (Ls 382,27) apmērā piedziņu noraidīt.

Atzīt Igaunijā reģistrētai AS „BIGBANK", kuru Latvijas Republikā pārstāv „BIGBANK AS Latvijas filiāle", tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentu gadā no piedzītās kredīta pamatsummas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,39 *euro* (piecus e*uro* un 39 centus) (Ls 3,79 – trīs lati un 79 santīmi), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Dokuments, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas – 2014.gada 26.marta, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese: E. Stelte-Auziņa